

Etiska fonder, tredje kvartalet 2002

Åsa Skillius, Folksam

TREDJE KVARTALET 2002	2
SAMMANFATTNING	2
URVAL OCH SAMMANSTÄLLNING	3
NYA FONDER	3
RESULTAT	5
SENASTE TREÅRSPERIODEN	5
SENASTE TVÅRSPERIODEN	5
SENASTE ÅRET	5
SENASTE HALVÅRET	5
SENASTE KVARTALET	6
SENASTE MÅNADEN	6
BILAGA	7
DATATABELLER AVKASTNING	7
JÄMFÖRELSEINDEX	13
SRI FONDER PÅ DEN SVENSKA MARKNADEN	16

Oktober 2002

Citera gärna ur rapporten men ange källan!

Tredje kvartalet 2002

Detta är den tredje genomgången av etiska, eller SRI (*Socially Responsible Investing*) fonder på den svenska marknaden¹ under 2002. Ambitionen är att regelbundet belysa fondernas finansiella utveckling. För en bakgrund och en analys av fenomenet SRI hänvisas till *Etiska fonder - Kategorier, metoder och finansiell utveckling* (april 2002).

Sammanfattning

På den svenska marknaden finns nu 69 SRI-fonder, vilket är en ökning med 10 fonder, eller 16 %, under året. I dessa 69 fonder förvaltas sammanlagt ca 41 941 miljoner SEK, vilket är en ökning med 2 365 miljoner SEK eller 5,9 % jämfört med i januari 2002. I relation till det totala svenska fondsparandet (som enligt Fondbolagens Förening uppgår till 771 022 miljoner SEK per 020630) utgör SRI fonderna 5,4 %. Det innebär en liten ökning (0,3 %) jämfört med i januari 2002.

Under den senaste 36-månadersperioden (990930-020930) når en räntefond den högsta avkastningen (KPA Etiska Räntefond, en "avstå-fond", avkastning 12,2 %; standardavvikelse 0,4 %). Den aktiefond som placerar sig bäst är KPA Etisk Aktiefond (också en "avstå-fond", avkastning -7,2 %; standardavvikelse 28,6). Sämst resultat nådde Banco Ideella Miljö ("avstå + ideell fond", avkastning -50,6 %; standardavvikelse 28,2 %) och Banco Humanfond (dito kategori, avkastning -49,8 %; standardavvikelse 28,5 %). Ingen fond överträffar avkastningen från en statsskuldsväxel (13,3 %) medan 19 av 27 fonder överträffar Sparöversikts Fondindex för såväl globalfonder (-38,2 %) som Sverigefonder (-38,1 %).

Även under den senaste 24-månadersperioden (000930-020930) når KPA Etisk Räntefond högst avkastning (8,2 %). Jumboplatsen intas av LF Miljöteknik (vilken som namnet anger är en miljöteknikfond, avkastning -68,3 %). Inte heller under denna period överträffar någon fond avkastningen från en statsskuldsväxel (8,9 %). 28 av 40 fonder överträffar Sparöversikts Fondindex för globalfonder (-53,8 %). 24 överträffar även Sparöversikts Fondindex för Sverigefonder (-51,5 %).

Det senaste året (010930-020930) toppas även det av KPA Etisk Räntefond (avkastning 3,8 %). Sist hamnar Merrill Lynch New Energy, en miljöteknikfond (avkastning -57,7 %). 38 av 48 fonder har givit bättre avkastning än Sparöversikts Fondindex för globalfonder. 27 av 48 fonder överträffar även Sparöversikts Fondindex för Sverigefonder.

Det senaste kvartalet (020630-020930) ger samma fonder på topp- och bottenplatserna. KPA Etisk Räntefond toppar (avkastning 1,2 %), sist hamnar Merrill Lynch New Energy (avkastning -35,3 %). 44 fonder överträffar Sparöversikts Fondindex för Sverigefonder, 14 av dessa överträffar även Sparöversikts Fondindex för globalfonder.

¹ En idog sparare kan i princip investera i vilken ömsesidig fond som helst, oavsett förvaltarhusets hemvist. Fonderna i rapporten är sådana som kan köpas via svenska finansinstitut.

Urval och sammanställning

Sedan den första genomgången (januari 2002) har 12 fonder tillkommit. Redovisningen omfattar nu 69 SRI-fonder. Den sammanlagda förmögenheten har ökat med ca 2000 miljoner, från ca 39 576 miljoner SEK till ca 41 941 miljoner SEK.

SRI fonderna i rapporten representerar ett brett spektrum av fondtyper: rena aktiefonder, blandfonder och räntefonder. Även fondernas investeringsuniversum (globalt, Europa, Norden, Sverige etc) varierar. Samtliga fonder faller dock under en eller flera av följande kategorier, baserad på respektive SRI metod:

- Avstå-fonder. Fonder där investering undviks i företag vars verksamhet strider mot spararens uppfattning om vad som är etiskt.
- Bäst-i-klassen fonder. Investerar i företag som på något (specificerat) sätt är goda föredömen för övriga i branschen eller gruppen.
- Ideella fonder. Donerar en del av fondens förmögenhet eller förvaltningsarvode till ett (specificerat) ideellt ändamål.
- Miljöteknik fonder. Investerar i företag vars verksamhet huvudsakligen (dvs inte som bifunktion) syftar till att förbättra den fysiska miljön.

Precis som tidigare erinras om att kategorierna baseras på helt olika grundvalar. Ingen fond kommer här att utkoras som "bäst" eller "sämst" utan det är den individuella spararen eller uppdragsgivaren som avgör vilket alternativ som är det rätta för honom eller henne. För att spararen/ investeraren ska kunna göra detta är det viktigt att förvaltaren tydligt redovisar var det etiska momentet består, hur det skall uppfyllas, och regelbundet rapporterar resultaten.

I vissa fall förekommer en fond i flera former, t ex kan en pensionsfond vara en kopia av en öppen fond. Andra fonder kan bestå av olika fondklasser där förvaltningsavgifter och insättningsregler varierar beroende på om klassen är riktad till institutioner och/eller privatpersoner. Detta påverkar även fondklassens utveckling. Ambitionen är att endast redovisa en form av var fond. För somliga fonder saknas uppgifter om finansiell utveckling. Tabell 6 innehåller allmänna uppgifter om samtliga fonder, men i resultattabellerna 1-5 kan vissa fonder saknas.

Om du saknar din SRI fonds uppgifter i sammanställningen, eller upptäcker felaktigheter, är du välkommen att kontakta mig asa.skillius@folksam.se

Nya fonder

Av nytillskotten som beskrivs nedan har många ännu ingen finansiell utveckling att rapportera om och saknas därför i statistiken. Nya fonder läggs in i tabellen "SRI fonder på svenska marknaden" först när de rapporterat en fondförmögenhet till Morningstar. Vissa av fonderna är inte nya som fonder, utan det är det etiska momentet som är nytt (t ex SEB fonderna nedan). Det bör hållas i minnet vid jämförelser av historisk finansiell utveckling.

Pictet Targeted Fund – Sustainable Equities Europe

Förvaltas av Pictet & Cie (CH). Fonden skall ”investera i företag som bedöms kunna nå högre tillväxt än genomsnittet men under socialt och miljömässigt ansvar”. Utgångsuniversum är MSCI Europe.

Pictet Water I, P och R

Förvaltas av Pictet & Cie (CH). Fonden placerar i företag verksamma inom vattenförsörjning.

Scottish Widows Pan European SRI Eq CI 1, 2 och 3

Scottish Widows marknadsför fr o m maj 2002 tre etiska fonder i Sverige. Tre andelsslag erbjuds: en riktar sig till institutioner och två andelsslag riktar sig till privatpersoner, där den ena noteras i engelska pund, den andra i dollar. Fonderna skall investera i europeiska aktier. Det etiska konceptet kommer från Etikanalytikerna, dvs fonden kommer etiskt att fungera efter samma principer som Sjunde AP-fonden.

Enter Select SRI

Förvaltas av Enter Fonder, som fokuserar på institutionella kunder. Fonden blir dock även tillgänglig för privatpersoner. Fonden skall investera i svenska aktier. Det etiska konceptet kommer från Etikanalytikerna.

Merrill Lynch New Energy A

Ingen information finns att tillgå om denna fond. Av namnet att döma investerar den i energiteknik.

SEB Stiftelsefond Sverige, SEB Stiftelsefond Utland

SEB Stiftelsefond Sverige och Stiftelsefond Utland inför en etisk policy som innebär att man använder Etikanalytikernas system, ”Global Ethical Standard”, i fonderna. SEB har sökt tillstånd för att även införa policyn även i fonderna SEB Miljö, SEB Lux F Miljö samt Lux F Sverige.

Storebrand Principle Global B, Storebrand Principle Europe, Storebrand Principle UK

Storebrand Environmental Fund (som såldes av SPP) heter numera Storebrand Principle Global. Principle Europe och Principle UK är nystartade fonder, samma koncept universum som anges av namnen.

Storebrand Global WWF

Placerar enligt samma principer som Storebrand Principle, dessutom går en tredjedel av förvaltningskostnaden för fonden direkt till Världsnaturfonden

Union Invest UniSector NatureTech

Placerar i företag vars fokus är tillverkning av miljöteknikprodukter, främst inom energi.

Robur Etikfond Global Mega, respektive Robur Etikfond Sverige Mega

Startar i november och skall placera globalt respektive i svenska företag som ”passerat Roburs fördjupade etikanalys”. Fonderna undviker vapen, spel och företag som får minst fem procent av intäkterna från krigsmaterial, tobaksprodukter eller alkoholhaltiga drycker.

Resultat

Avkastning kan inte uppnås utan risk. I finansiella sammanhang är risk är det samma som variation eller standardavvikelse. Den mest rättvisande bilden är därför att presentera avkastning i relation till dess risk (standardavvikelse).

I bilagans graf 1 plottas respektive fonds avkastning för 36-månadersperioden 990930-020930 mot sin standardavvikelse. Om två fonder givit samma avkastning, dvs placerar sig på samma position i horisontell led, men den ena fonden har uppnått sin avkastning till lägre risk, dvs placerar sig lägre i höjddled, är ur finansiell synvinkel fonden med den lägsta positionen det bättre valet.

Senaste treårsperioden

Under den senaste treårsperioden har signifikativt nog OMRX T-bills haft högst avkastning (avkastning 13,3 %; risk 0,3 %). Endast tre fonder har uppnått positiv avkastning, varav en är en räntefond, KPA Etiska Räntefond (avkastning 12,2 %; risk 0,4 %) och två blandfonder (KPA Etisk Blandfond 2 (avkastning 7,7 %; risk 23,4 %) samt KPA Etisk Blandfond 1 (avkastning 3,6 %; risk 12,9 %). På första plats under nollstrecket placerar sig KPA Etisk Aktiefond som backat minst under perioden, men till relativt hög risk (avkastning -7,2 %; risk 28,6 %). Samtliga KPA fonder tillhör kategorin ”avstå-fonder”. Sämst resultat uppvisar Banco Ideella Miljöfond (kategorin ”avstå” + ideella fonder) avkastning -50,6 %; risk 28,2 %) och Banco Humanfond (dito kategori, avkastning 49,8 %; risk 28,5 %). Se bilagans tabell 1, graf 1.

Senaste tvåårsperioden

En analys av den senaste tvåårsperioden bekräftar den negativa bilden aktier som placering. I jämförelsen placerar sig OMRX T-bills högst (avkastning 8,9 %). Som enda fond med positivt resultat placerar sig KPA Etisk räntefond (avkastning 8,2 %). Jumboplatsen intas av LF Miljöteknik (avkastning -68,3 %). Se tabell 2.

Senaste året

Denna period ger samma resultat som det föregående, OMRX T-Bills (avkastning 4,3 %) följs av KPA Etisk Räntefond (avkastning 3,8 %). Dock backar fonderna inte lika mycket som tidigare. Jumpoplatsen intas denna gång av Merrill Lynch New Energy (en miljöteknikfond, avkastning - 57,7 %). Se tabell 3.

Senaste halvåret

Även denna period ger OMRX T-Bills (avkastning 2,4 %) och KPA Etisk Räntefond (avkastning 2,2 %) topplaceringarna, med Merrill Lynch New Energy (-59,7 %) i botten. Se tabell 4.

Senaste kvartalet

Återigen intar OMRX T-Bills (avkastning 1,3 %) och KPA Etisk Räntefond (avkastning 1,2 %) topplaceringarna. Nu hamnar Merrill Lynch New Energy längst ner bland fonderna och Fondförvaltarindex nederst (-40,6 %). Se tabell 5.

Senaste månaden

Ännu en period med T-Bills (avkastning 0,4 %) och KPA Etisk Räntefond (avkastning 0,4 %) överst. Längst ner bland fonder hamnar Robur Svenska Kyrkans Miljöfond Talenten (en ”avstå-fond”) och Fondförvaltarindex åter nederst (-26,4 %) i tabellen. Tabell 6.

Bilaga

Datatabeller avkastning

Fonder och index listas efter avkastning, fallande ordning. Jämförelseindex är markerade med fetstil. All data från Sparöversikt.

Tabell 1	Tre år (990930-020930) Fond/jämförelseindex	Avkastning %	Standard avvikelse %
	OMRX T-bills	13,3	0,3
1	KPA Etisk Räntefond	12,2	0,4
2	KPA Etisk Blandfond 2	7,7	23,4
3	KPA Etisk Blandfond 1	3,6	12,9
4	KPA Aktiefond	-7,2	28,6
5	Fsb Robur Sv Kyrkans Mixfond Mega	-14,5	12,8
6	Aktie-Ansvar Sverige	-17,3	22,7
7	SEB Östersjö	-23,1	26,6
8	SalusAnsvar Öhman Nordisk Miljöfond	-23,9	23,2
9	UBS Ecoperformance	-26,4	19,8
10	SEB Cancerfond	-26,7	19,1
	Alfred Berg Nordic Index i SEK	-28,9	iu
11	Banco Svensk Miljöfond	-28,9	30,2
12	Länsförsäkringar U-landsfond	-30,7	17,5
	Global (MSCI World)	-31,5	17,3
	Europa (MSCI Europe)	-32,0	17,3
13	Banco Etiska Global	-33,3	23,3
14	FSb Robur Sv Kyrkans Aktiefond Mega	-34,2	22,7
15	Skandia idéer för livet	-34,9	23,2
16	FSb Robur Sv Kyrkans Värdepappersfond	-35,8	22,7
17	Skandia Världsnaturfonden	-36,3	24,3
18	Robur Miljöfond	-36,6	23,7
19	Folksam Idrottsfond	-38,0	20,8
	Sparöversikts Fondindex Sverige	-38,1	25,2
	Sparöversikts Fondindex Global	-38,2	19,5
20	Robur Talenten	-38,6	24,4
	Fondförvaltarindex SIX prx	-39,4	iu
	Sverige (Affärsvärldens General Index)	-42,1	28
21	Eldsjäl 2	-44,9	27,8
22	Eldsjäl 1	-45,3	27,8
23	Länsförsäkringar Miljöteknik	-45,4	27,4
24	SEB Miljöfond	-46,4	18,9
25	SEB Lux Miljö	-47,2	18,9
26	Banco Humanfond	-49,8	28,5
27	Banco Ideella Miljöfond	-50,6	28,2

Tabell 2	Två år (000930-020930) Fond/jämförelseindex	Avkastning %
	OMRX T-bills	8,9
1	KPA Etisk Räntefond	8,2
2	Pictet Water	-21,8
3	KPA Etisk Blandfond 1	-22,2
4	SalusAnsvar Öhman Etisk Index USA	-23,5
5	Robur Sv. Kyrkans Mixfond Mega	-28,3
6	Aktie-Ansvar Europa	-36,5
7	KPA Etisk Blandfond 2	-38,2
8	Aktie-Ansvar Sverige	-39,0
9	SalusAnsvar Öhman Etisk Index Europa	-41,5
10	Folksam Globala Miljö	-41,7
	Europa (MSCI Europe)	-44,7
11	SPP Aktieindexfond Global Etisk	-44,9
12	SalusAnsvar Öhman Etisk Index Japan	-45,1
13	SalusAnsvar Öhman Nordisk Miljöfond	-45,5
14	SEB Cancer	-45,7
15	Skandia Cancerfond	-45,7
	Global (MSCI World)	-45,9
16	SalusAnsvar Öhman Etisk Index Pacific	-47,1
17	Länsförsäkringar U-Hjälp	-47,4
18	AP7 Premiealfonden	-48,9
19	Robur Sv. Kyrkans Aktiefond Mega	-49,0
20	UBS Eco-Performance	-50,1
21	Robur Sv. Kyrkans Värdepapper	-50,1
22	KPA Etisk Aktiefond	-50,2
23	Skandia Fond Idéer för livet	-50,7
24	Skandia Världsnaturfonden	-51,2
	Sparöversikts Fondindex Sverige	-51,5
25	SEB Östersjöfond/WWF	-51,6
	Alfred Berg Nordic Index i SEK	-52,2
26	SHB Radiohjälp	-52,4
27	Folksam Idrottsfond	-52,6
	Fondförvaltarindex SIX prx	-52,8
28	SEB Miljöfond	-52,9
	Sparöversikts Fondindex Global	-53,8
29	Banco Svensk Miljö	-53,9
30	Robur Miljöfond	-54,8
31	Banco Etiska Global	-56,2
32	Robur Sv. Kyrkans Miljöfond Talenten	-57,4
	Sverige (Affärsvärldens General Index)	-58,7
33	Banco Samarit	-59,8
34	Banco Kultur	-60,0
35	Banco Human	-60,1
36	Banco Ideella Miljö	-60,3
37	Banco Etiska Sverigefond	-61,7
38	Carnegie Eldsjäl 1	-61,8
39	Banco Hjälpfond	-64,0
40	Länsförsäkringar Miljöteknik	-68,3

Tabell 3	År 010930-020930 Fond/jämförelseindex	Avkastning %
	OMRX T-bills	4,3
1	KPA Etisk Räntefond	3,8
2	SalusAnsvar Öhman Etisk Index USA	-7,2
3	KPA Etisk Blandfond 1	-10,5
4	Robur Sv. Kyrkans Mixfond Mega	-16,9
5	KPA Etisk Blandfond 2	-18,3
6	Aktie-Ansvar Sverige	-19,6
7	AP7 Premiesparfonden	-21,8
8	SalusAnsvar Öhman Nordisk Miljöfond	-21,8
9	SEB Östersjöfond/WWF	-23,4
10	SalusAnsvar Öhman Etisk Index Pacific	-24,2
	Alfred Berg Nordic Index i SEK	-24,3
11	AP7 Premievalfonden	-25,6
12	Aktie-Ansvar Europa	-25,6
13	Länsförsäkringar U-Hjälp	-26,5
14	Folksam Globala Miljö	-27,2
15	KPA Etisk Aktiefond	-27,3
16	Banco Svensk Miljö	-27,4
17	Credit Suisse Eq Global Sustainability	-27,6
18	SalusAnsvar Öhman Etisk Index Europa	-28,2
19	Skandia Fond Idéer för livet	-28,5
20	Pictet Water	-29,0
	Fondförvaltarindex SIX prx	-29,3
21	Skandia Världsnaturfonden	-29,7
22	Storebrand Principle Europe Fund	-29,9
23	Robur Sv. Kyrkans Aktiefond Mega	-29,9
24	SHB Radiohjälp	-30,1
25	SPP Aktieindexfond Global Etisk	-30,1
26	SalusAnsvar Öhman Etisk Index Japan	-30,2
	Sparöversikts Fondindex Sverige	-30,4
27	Robur Sv. Kyrkans Värdepapper	-30,6
28	Storebrand Global WWF	-30,7
	Global (MSCI World)	-30,7
	Europa (MSCI Europe)	-31,0
29	Carlson TCOs Etiska fond	-31,1
	Sverige (Affärsvärldens General Index)	-31,6
30	Storebrand Principle Global	-32,0
31	SEB Cancer	-32,0
32	Skandia Cancerfond	-32,0
33	UBS Eco-Performance	-32,1
34	Union Invest UniSector Nature Tech	-32,3
35	Folksam Idrottsfond	-32,7
36	SEB Miljöfond	-33,8
37	Banco Etiska Sverigefond	-34,8
	Sparöversikts Fondindex Global	-35,0
38	Banco Etiska Global	-35,5
39	Robur Miljöfond	-35,7
40	Banco Samarit	-35,7
41	Banco Kultur	-35,8
42	Banco Ideella Miljö	-35,9
43	Banco Human	-36,2
44	Robur Sv. Kyrkans Miljöfond Talenten	-36,6

45	Banco Hjälpfond	-37,4
46	Carnegie Eldsjäl 1	-37,8
47	Länsförsäkringar Miljöteknik	-41,1
48	Merrill Lynch New Energy	-57,7

Tabell 4	Halvår 020330-020930 Fond/jämförelseindex	Avkastning %
	OMRX T-bills	2,4
1	KPA Etisk Räntefond	2,2
2	KPA Etisk Blandfond 1	-14,8
3	Robur Sv. Kyrkans Mixfond Mega	-19,7
4	SalusAnsvar Öhman Etisk Index Pacific	-20,3
5	KPA Etisk Blandfond 2	-23,1
6	SalusAnsvar Öhman Etisk Index USA	-24,6
7	Pictet Water	-28,1
8	Aktie-Ansvar Europa	-29,0
9	AP7 Premiesparfonden	-29,4
10	Länsförsäkringar U-Hjälp	-30,7
11	SalusAnsvar Öhman Etisk Index Europa	-32,2
12	Folksam Globala Miljö	-32,3
13	Aktie-Ansvar Sverige	-32,5
14	Credit Suisse Eq Global Sustainability	-33,0
15	KPA Etisk Aktiefond	-33,1
16	AP7 Premievalfonden	-33,3
17	Storebrand Global WWF	-33,8
18	Storebrand Principle Europe Fund	-33,8
	Global (MSCI World)	-34,1
19	Humanix 50 Sweden	-34,4
20	Storebrand Principle Global	-34,8
21	SEB Cancer	-34,9
22	Skandia Cancerfond	-34,9
23	SalusAnsvar Öhman Etisk Index Japan	-35,1
24	SPP Aktieindexfond Global Etisk	-35,7
25	Banco Etiska Global	-35,8
	Europa (MSCI Europe)	-35,9
26	UBS Eco-Performance	-36,0
	Sparöversikts Fondindex Global	-36,0
27	SEB Östersjöfond/WWF	-36,3
28	Robur Sv. Kyrkans Aktiefond Mega	-36,5
29	SEB Miljöfond	-36,7
30	Skandia Fond Idéer för livet	-36,7
31	Carlson TCOs Etiska fond	-36,7
32	Robur Sv. Kyrkans Värdepapper	-36,9
33	Union Invest UniSector Nature Tech	-37,1
34	Humanix 175 USA	-37,5
35	SalusAnsvar Öhman Nordisk Miljöfond	-37,6
	Alfred Berg Nordic Index i SEK	-37,7
36	Humanix 200 Global	-37,8
37	Folksam Idrottsfond	-38,1
38	Skandia Världsnaturfonden	-40,2
39	Humanix 175 Europe	-40,5
40	SHB Radiohjälp	-40,9

	Fondförvaltarindex SIX prx	-41,4
41	Banco Svensk Miljö	-41,6
42	Länsförsäkringar Miljöteknik	-42,0
	Sparöversikts Fondindex Sverige	-42,0
	Sverige (Affärsvärldens General Index)	-42,0
43	Robur Miljöfond	-42,8
44	Robur Sv. Kyrkans Miljöfond Talenten	-43,0
45	Banco Samarit	-44,2
46	Banco Etiska Sverigefond	-44,4
47	Banco Kultur	-44,5
48	Banco Ideella Miljö	-44,6
49	Banco Human	-44,7
50	Carnegie Eldsjäl 1	-45,9
51	Banco Hjälpfond	-46,0
52	Merrill Lynch New Energy	-59,7

Tabell 5	Kvartal 020630-020930 Fond/jämförelseindex	Avkastning %
	OMRX T-bills	1,3
1	KPA Etisk Räntefond	1,2
2	KPA Etisk Blandfond 1	-8,9
3	Robur Sv. Kyrkans Mixfond Mega	-10,2
4	SalusAnsvar Öhman Etisk Index USA	-12,2
5	KPA Etisk Blandfond 2	-13,3
6	SalusAnsvar Öhman Etisk Index Pacific	-13,9
7	SalusAnsvar Öhman Etisk Index Japan	-14,8
8	Credit Suisse Eq Global Sustainability	-15,7
9	AP7 Premiesparfonden	-16,3
10	Humanix 200 Global	-16,3
11	Länsförsäkringar U-Hjälp	-16,6
12	Humanix 50 Sweden	-16,8
13	Folksam Globala Miljö	-17,3
	Global (MSCI World)	-17,8
14	Pictet Water	-18,4
	Sparöversikts Fondindex Global	-18,5
15	SPP Aktieindexfond Global Etisk	-19,0
16	Storebrand Global WWF	-19,1
17	Storebrand Principle Global	-19,5
18	UBS Eco-Performance	-19,5
19	Banco Etiska Global	-19,6
20	AP7 Premievalfonden	-19,6
21	SalusAnsvar Öhman Etisk Index Europa	-19,6
22	SEB Miljöfond	-19,7
23	KPA Etisk Aktiefond	-20,2
24	Carlson TCOs Etiska fond	-20,2
25	Storebrand Principle Europe Fund	-20,5
26	Aktie-Ansvar Europa	-20,7
27	SEB Östersjöfond/WWF	-21,1
28	Robur Sv. Kyrkans Aktiefond Mega	-21,2
29	Robur Sv. Kyrkans Värdepapper	-21,4
30	Skandia Fond Idéer för livet	-21,6
	Europa (MSCI Europe)	-22,4

31	Folksam Idrottsfond	-22,5
32	Aktie-Ansvar Sverige	-22,8
33	SEB Cancer	-22,8
34	Skandia Cancerfond	-22,8
35	Humanix 175 USA	-23,8
36	Banco Etiska Sverigefond	-24,7
37	SHB Radiohjälp	-24,7
38	SalusAnsvar Öhman Nordisk Miljöfond	-25,0
39	Banco Samarit	-25,4
40	Skandia Världsnaturfonden	-25,5
41	Banco Kultur	-25,7
42	Union Invest UniSector Nature Tech	-26,0
43	Banco Ideella Miljö	-26,0
44	Banco Human	-26,1
	Sverige (Affärsvärldens General Index)	-26,4
	Sparöversikts Fondindex Sverige	-26,4
45	Banco Svensk Miljö	-26,5
46	Carnegie Eldsjäl 1	-26,9
47	Banco Hjälpfond	-26,9
48	Länsförsäkringar Miljöteknik	-26,9
49	Humanix 175 Europe	-27,9
50	Robur Miljöfond	-30,5
51	Robur Sv. Kyrkans Miljöfond Talenten	-30,6
52	Merrill Lynch New Energy	-35,3
	Alfred Berg Nordic Index i SEK	-35,7
	Fondförvaltarindex SIX prx	-40,6

Tabell 6	Månad 020830-020930 Fond/jämförelseindex	Avkastning %
	OMRX T-bills	0,4
1	KPA Etisk Räntefond	0,4
2	KPA Etisk Blandfond 1	-4,7
3	Robur Sv. Kyrkans Mixfond Mega	-6,9
4	KPA Etisk Blandfond 2	-7,6
5	SalusAnsvar Öhman Etisk Index Pacific	-8,2
6	SalusAnsvar Öhman Etisk Index USA	-8,3
7	Credit Suisse Eq Global Sustainability	-9,2
8	AP7 Premiesparfonden	-9,5
9	SalusAnsvar Öhman Etisk Index Japan	-10,0
10	Pictet Water	-10,0
11	Länsförsäkringar U-Hjälp	-10,2
12	SalusAnsvar Öhman Etisk Index Europa	-11,2
13	AP7 Premievalfonden	-11,5
14	Folksam Globala Miljö	-11,6
15	KPA Etisk Aktiefond	-11,7
16	SPP Aktieindexfond Global Etisk	-11,9
17	Länsförsäkringar Miljöteknik	-11,9
18	SEB Östersjöfond/WWF	-12,0
19	Skandia Fond Idéer för livet	-12,0
20	UBS Eco-Performance	-12,2
	Sparöversikts Fondindex Global	-12,3
	Global (MSCI World)	-12,4

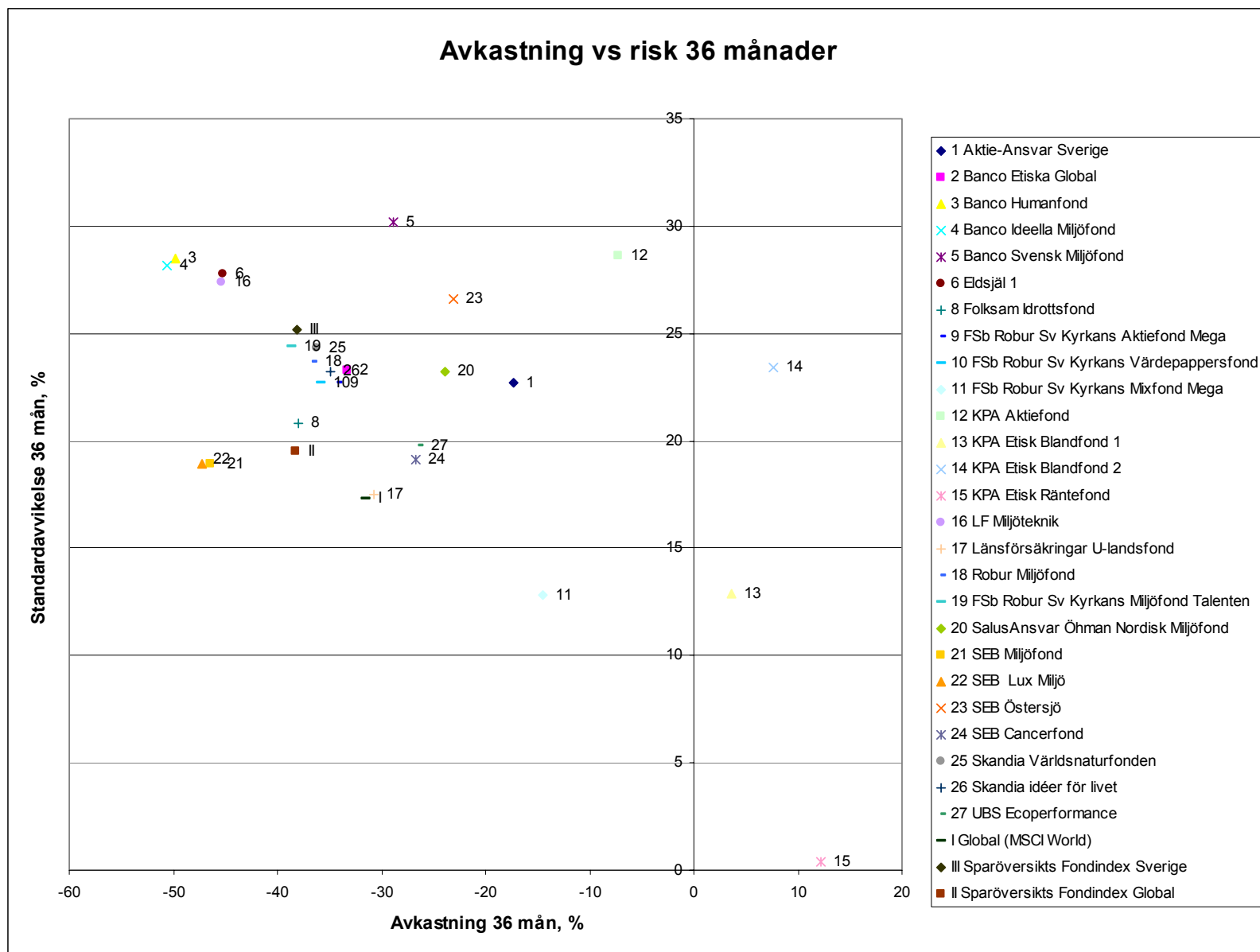
21	Carlson TCOs Etiska fond	-12,5
22	SEB Miljöfond	-12,5
23	Aktie-Ansvar Europa	-12,5
24	Humanix 200 Global	-12,6
25	Aktie-Ansvar Sverige	-12,6
26	Skandia Världsnaturfonden	-12,8
27	Humanix 50 Sweden	-12,8
28	Banco Etiska Sverigefond	-13,0
29	Storebrand Global WWF	-13,2
30	SEB Cancer	-13,5
31	Skandia Cancerfond	-13,5
32	Banco Etiska Global	-13,5
33	Robur Sv. Kyrkans Aktiefond Mega	-13,5
34	Folksam Idrottsfond	-13,6
35	Robur Sv. Kyrkans Värdepapper	-13,6
36	Storebrand Principle Global	-13,8
37	SHB Radiohjälp	-13,8
38	Banco Samarit	-14,1
39	Union Invest UniSector Nature Tech	-14,1
40	Banco Human	-14,2
41	Banco Kultur	-14,3
42	Carnegie Eldsjäl 1	-14,4
43	Storebrand Principle Europe Fund	-14,4
44	Merrill Lynch New Energy	-14,4
	Europa (MSCI Europe)	-14,4
45	Banco Ideella Miljö	-14,5
	Sparöversikts Fondindex Sverige	-14,7
46	Banco Hjälpfond	-14,8
47	SalusAnsvar Öhman Nordisk Miljöfond	-15,0
	Sverige (Affärsvärldens General Index)	-15,0
48	Banco Svensk Miljö	-15,5
49	Humanix 175 Europe	-15,8
50	Humanix 175 USA	-17,4
51	Robur Miljöfond	-17,9
52	Robur Sv. Kyrkans Miljöfond Talenten	-18,6
	Alfred Berg Nordic Index i SEK	-20,9
	Fondförvaltarindex SIX prx	-26,4

Jämförelseindex

Valet av jämförelseindex är alltid vanskligt. Dessa är de index som använts i studien. I många fall är det inte de index som fondförvaltaren själv skulle ha valt.

Global (MSCI World)	Morgan Stanley Capital Internationals index som mäter den genomsnittliga utvecklingen för globala fonder.
Sparöversikts Fondindex Global	Sparöversikts index som mäter den genomsnittliga utvecklingen för globala fonder på svenska marknaden.
Europa (MSCI Europe)	Morgan Stanley Capital Internationals index som mäter den genomsnittliga utvecklingen för Europafonder.
OMRX T-bills	3-månaders statsskuldväxel (räntebärande värdepapper utgiven av staten). Detta papper används i jämförelser som ”riskfri placering”.
Sparöversikts Fondindex Sverige	Sparöversikts index som mäter den genomsnittliga utvecklingen för Sverigefonder på svenska marknaden.
Sverige (Affärsvärldens General Index)	Affärsvärldens index som mäter den genomsnittliga kursutvecklingen för alla aktier som är registrerade eller noterade på Stockholmsbörsen.

Alfred Berg Nordic Index i SEK	Alfred Bergs index som mäter den genomsnittliga utvecklingen för alla aktier som är registrerade på de nordiska börserna.
Fondförvaltarindex SIX prx	Visar den genomsnittliga utvecklingen på Stockholmsbörsen justerat för de placeringsbegränsningar som gäller för aktiefonder.

Tabell 8. SRI fonder på den svenska marknaden

Fondbolag och fond		Metod	Ideellt inslag	Extern konsult	Förmögenhet (miljoner SEK)	Placerings-inriktning	Start datum eller år	PPM
1	Aktie-Ansvar Europa	Avstår från alkohol tobak vapen	2		62,48	Europa, stora bolag	2000	Ja
2	Aktie-Ansvar Sverige		2		687,90	Sverige, stora bolag	1965	Ja
3	AP7 Premiesparfonden	Avstår från lag & konventionsbrott	Nej	Caring Company/ Etik analytikerna	21 221,93	Global blandfond	2000	Ja
4	AP7 Premievalfonden				703,18	Global	2000	Ja
5	Banco Etiska Sverigefond	Avstår från alkohol tobak vapen Brott mot konventioner kring barnarbete diskriminering union busting, internationella miljölagar	Nej	Global Resource Management	21,96	Sverige	000406	Nej
6	Bancos Etiska Sverigefond Pension		Nej		31,52	Sverige, medelstora bolag	2000	Ja
7	Banco Hjälpfond		1% av ff till ideella org.		175,92	Primärt Sverige, stora bolag	1995	Nej
8	Banco Human		2 % av ff till ideella org.		1 440,4	Primärt Sverige, stora bolag	1990	Nej
9	Banco Human Pension		1/3 av f- arvode till ideella org.		16,34	Primärt Sverige, stora bolag	2000	Ja
10	Banco Ideella Miljö		1% av ff till miljöorg.		233,6	Primärt Sverige, stora bolag	1984	Nej
11	Banco Kultur		Nej		52,10	Primärt Sverige, stora bolag	1996	Nej
12	Banco Samarit		2 % av ff till ideella org.		377,36	Primärt Sverige, stora bolag	1994	Nej
13	Banco Samarit Pension		1/3 av f- arvode till ideella org.		13,19	Primärt Sverige, stora bolag	2000	Ja
14	Banco Etiska Global	Som ovan + pornografi	Nej		220,53	Global	981230	Nej
15	Banco Svensk Miljö	Bäst-i-klassen miljö	30 % av förv arvode till DNS	Det Naturliga Steget	73,02	Sverige, medelstora bolag	941005	Nej
16	Carlson TCOs Etiska fond		Nej	Caring Company/Etik analytikerna	45,4	Global, äv. räntebärande	2001	Nej
17	Carnegie Eldsjäl 1		1 % av ff t ideella föreningar		18,92	Sverige, stora bolag	1996	Nej

Fondbolag och fond		Metod	Ideellt inslag	Extern konsult	Förmögenhet (miljoner SEK)	Placerings-inriktning	Start datum eller år	PPM
18	Carnegie Eldsjäl 2		2 % av ff ideella org.		36,71	Sverige, stora bolag	1996	Nej
19	Credit Suisse Eq Global Sustainability	Bäst-i-klassen	Nej		1 031,47	Global	2002	Nej
20	Folksam Globala Miljö	Bäst-i-klassen	Nej	DJSGI	110,02	Global	000403	Ja
21	Folksam Idrottsfond	Avstår från tobak alkohol	1 % av ff Riks-idrotts-förbundet		121,19	Global	1995	Nej
22	Humanix 175 Europe	Avstår från tillverkning av alkohol tobak vapen Brott mot konventioner kring mänskliga rättigheter miljö	Nej	Caring Company/Etik analytikerna	24,22	EU/EFTA	010801	Nej
23	Humanix 175 USA				13,64	USA	010801	Nej
24	Humanix 200 Global				20,05	Global	010801	Nej
25	Humanix 50 Sweden				34,25	Sverige	010801	Nej
26	KPA Etisk Aktiefond	Avstår från alkohol tobak vapen spel energiproduktion från fossila bränslen/uran	Nej	Caring Company/Etik analytikerna	769,99	Global	990331	Ja
27	KPA Etisk Blandfond 1		Nej		136,79	Global blandfond	990331	Ja
28	KPA Etisk Blandfond 2		Nej		465,83	Global blandfond	990331	Ja
29	KPA Etisk Räntefond		Nej		94,36	Kort räntefond	990331	Ja
30	Länsförsäkringar Hjärnfond	Fokus på IT, läkemedel, bioteknik, medicinsk teknik	2 % av ff t forskning		160,79	Global	1994	Nej
31	Länsförsäkringar Miljöteknik	Fokus på IT miljöförbättrande teknik	Nej		199,80	Global	901210	Ja
33	Länsförsäkringar U-Hjälp	Avstår från alkohol tobak vapen spel	2 % av ff t hjälporg.	Caring Company/Etik analytikerna	79,03	Global, blandfond	1996	Nej

Fondbolag och fond		Metod	Ideellt inslag	Extern konsult	Förmögenhet (miljoner SEK)	Placerings-inriktning	Start datum eller år	PPM
34	Merrill Lynch New Energy		Nej		141,92		2001	Nej
35	Nordbanken Olympia		2 % av ff t olympiska kommittén		531,80	Sverige, medelstora bolag	1988	Nej
36	Pictet Water	I företag verksamma inom vattenförsörjning	Nej		2 511,1		2001	Nej
37	Robur Gåvofond	Avstår från alkohol tobak vapen spel	2 % av ff t hjälp org'er	Caring Company/Etik analytikerna	7,98	Sverige	1999	Nej
38	Robur Sv. Kyrkans Aktiefond Mega		Nej		121,19	Sverige, stora bolag	1995	Nej
39	Robur Sv. Kyrkans Miljöfond Talenten		Nej		32,98	Norden, medelstora bolag	1997	Nej
40	Robur Sv. Kyrkans Mixfond Mega		Nej		94,70	Sverige, blandfond	1999	Nej
41	Robur Sv. Kyrkans Värdepapper		Nej		1 085,66	Primärt Sverige, stora bolag	1980	Ja
42	Robur Miljöfond	Bäst-i-klassen miljö	Nej		683,19	Norden, medelstora bolag	960201	Ja
43	SalusAnsvar Öhman Hjärt & Lung	Fokus på läkemedel och medicinsk teknik	25 % av f-arvode till Forskning Hjärt & Lung		623,58	Global	1989	Ja
44	SalusAnsvar Öhman Nordisk Miljöfond	Bäst-i-klassen miljö	25 % av f-arvode till SNF	EcoBalance	162,22	Norden	981223	Ja
45	SalusAnsvar Öhman Etisk Index Europa	Avstår från alkohol tobak vapen	Nej		285,25	Europa	991020	Ja
46	SalusAnsvar Öhman Etisk Index Japan		Nej		118,46	Japan	991020	Ja
47	SalusAnsvar Öhman Etisk Index Pacific		Nej		54,53	Asien exkl Japan	991020	Ja

Fondbolag och fond		Metod	Ideellt inslag	Extern konsult	Förmögenhet (miljoner SEK)	Placeringsinriktning	Start datum eller år	PPM
48	SalusAnsvar Öhman Etisk Index USA		Nej		594,67	USA	991020	Ja
49	SEB Cancer	Avstår från alkohol tobak vapen	1 % t Cancerfonden		83,31	Europa	1999	Nej
50	SEB Miljöfond	Bäst-i-klassen	12 % av f-arvode till WWF	DJSGI	241,60	Global	911022	Nej
51	SEB Lux (F) Miljöfond	Bäst-i-klassen	12 % av f-arvode till WWF	DJSGI	64,36	Global	1993	Nej
52	SEB Sv Läkaresällskapets Forskningsfond	Avstår från alkohol tobak vapen	1% av ff till Svenska Läkaresällskapet		39,87	Global	1999	Nej
53	SEB Stiftelsefond Sverige	Avstår från alkohol, tobak, vapen, porr samt lag & konventionsbrott	Nej	Caring Company/ Etikanalytikerna	576,91	Sverige	?	Nej
54	SEB Stiftelsefond Utland				1 756,3	Globalt utom Sverige	?	Nej
55	SEB Östersjöfond/WWF	Avstår från alkohol vapen bil petroleum tobak	1 % av ff till WWFs Östersjö-program	WWF	94,96	Norden	990201	Nej
56	SHB Göteborgs Universitets Forskningsfond		2 % av ff till forskning		64,53	Primärt Sverige, stora bolag	1996	Nej
57	SHB Chalmers Globalfond		2 % av ff till stiftelsen Chalmers		15,59	Global	2001	Nej
58	SHB Radiohjälp		2 %		59,33	Sverige, medelstora bolag	1995	Nej
59	Skandia Cancerfond	Avstår från tobak	2 % av ff till forskning		232,03	Sverige, blandfond	1988	Nej
60	Skandia Fond Idéer för livet	Avstår från alkohol tobak vapenindustri	2 % av ff t stiftelse IFL		82,04	Norden	1995	Nej
61	Skandia Världsnaturfonden	Avstår från tobak alkohol	2 % av ff till WWF	WWF	266,83	Sverige, medelstora bolag	880615	Nej
62	SPP Aktieindexfond Global Etisk	Avstår från tobak, alkohol, spel Bäst-i-klassen	Nej	DJSGI	1382,43	Global	000525	Nej

63	Storebrand Principle Global	Bäst-i-klassen miljö Avstår från tobak, personminor	Nej		52,12	Global	1997	Ja
64	Storebrand Principle Europe Fund				3,4	Europa	2002	Nej
65	Storebrand Principle UK				2,38	Storbritannien	2002	Nej
66	Storebrand Principle European Bond Fund				39,93	Europeiska obligationer	2002	Nej
67	Storebrand Global WWF		1/3 av f- arvode till WWF		64,72	Global	2002	Nej
68	UBS Eco-Performance	Bäst-i-klassen miljö	Nej		2 227,59	Global	1997	Ja
69	Union Invest UniSector Nature Tech	Miljöteknik-produkter, främst inom energi	Nej		204,48		2002	Ja
Totalt					41 941,61			

ff = fondförmögenhet

f-arvode = förvaltningsarvode

Uppgifter från Morningstar och fondförvaltare